א) [לקמן פג ב) ברשב"א הגירסא, אר

נטעות הדפום וכן

בילהוט פרשת אמור ופ׳

פינקום פנשת ממור יפ תצא ליתא], ד) [גי' רש"ל ורבגן אמרי וכו' פי' הרצגן

שהיו בימי רבי ינאי אבל

המהרש"א בחוס' דלקמן פג ע"ב ד"ה רבא וכו' כתב

לקיים הגירסא שלפנינו ורבי יוחנן אמר וכו' ע"ש

ודע בגירסת הילקוט בפ׳

אמור ובפ' תנא איתא אביי

ואשה גרושה וכו'ן, ה) יבמות נב. לד, 1) [קדושין ה. וש"נ], 1) בכת"י ובראשונים ליתא

תיבת בעינן**, ה**) [לעיל מג:], ט) [דברים כה], י) בדפו"ר מהנו, יא) נוסף ע"פ המהרש"א ונראה של"ל

לרת. מלור דבש**, יב**) [וע"ע

תוספות יכמות י. ד"ה

דיבמות ושם משנה הרש"ל וקשה הרש"ל מגיה של"ל וקשה מח"ג דיבמות, ולפנינו הוא

מפ"ג דיבמות, ולפנינו הוא ט"ס שהביאו את ב' הגרסות ול"ל כרש"ל,

יד) [בדף לא: ד״ה מדרבנן

ובדף י. וד"ה לעולםו.

למולח.

יג) בדפו״ר

ל א מיי' פ"י מהל' גירושין הל' א סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן ו סעיף א וסימן קנ סעיף

ג: ז ב מיי פ"ו מהל' אישות הלכה יג סמג עשיו מח טוש"ע אה"ע סי׳ לח סעיף לט וע"ש:

ג מיי׳ פ״ח מהל׳ גירושין הלכה ז סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי :קלו סעיף ד

תורה אור השלם

1. וַיַּצְאַה מְבֵּיתוֹ וְהַלְּכָה ָּוְהָיִתָה לאִיש אחר: וְהָיִתָה דברים כד ב דברים כד ב 2. אִשָּׁה זֹנָה וַחֲלֶלָה לֹא

ָּרוּשְׁה נְּרוּשְׁה אִישְׁה לֹא יִקְחוּ בִּי קָרשׁ יקחו מאיש מאיש הוא לאלהיו:

ויקרא כא ז

מוסף רש"י

אפילו לא נתגרשה מאישה. ולח אלא התירה לכל אדם נב.) כגון שכתב לה גט ואמר לה הרי את מגורשת ממני ואי את מותרת לכל אדם, שלא נתגרשה זו לגמרי אלא מאישה נפרדה. והותרה לינשה (שם צד.).

פסקי רי"ד תעשה אותו מעשה ויבטל הגט למפרע: מ"ט דר" אליטזר דכחיר ואשה ארינוו זכוניב ואשה גרושה מאישה לא יקחו אפילו לא נתגרשה אלא מאישה ופסלה מז הכהווה מאישה נפסירה בן הכחונה אלמא הוי גיטא פי׳ והכא דשרייה לכל אדם חוץ מפלוני מוחרה לאחרים שהתורה רבתה בהן מצות יתירות: בעי ר' אבא בקידושין היאך. פי׳ אם אמר לה התקדשי לי להיאסר לכל אדם חוץ מפלוני: תיבעי לר׳ אליעזר תיבעי לרבנן תיבעי לר אליעזר דע"כ לא קאמר ר' אליעזר הכא אלא משום דכתיב קרא אבל התם כי יקח כתיב קנין מעליא בעיא או דלמא ויצאה והיתה. תיבעי לרבנן ע״כ . לא אמרי רבנז הכא אלא התם קנין כל דהו או . . דלמא ויצאה והיתה בתר אליעזר בין לרבנן ויצאה והיחה. ו"ל דע"כ לא מהוי שיור בקידושין בין בחוץ לר׳ אליעזר בין בע״מ לררוז אלא כי שייר לעלמא ולדידיה לא שייר כגון ולדידיה לה הרי את מקודשת דאמר לה הרי את מקודשת לי חוץ משמעון או ע"מ אם שייר לעצמו כגון דא"ל . הרי את מקודשת לי ויאסרו . מפלונית גם רבי אליעזר מודה דלא הוו קידושין כיון ששייר בקידושין דהא לא יליף לה רבי אליעזר אלא מלאיש אחר וההוא שיורא באחריני הוא אבל ממנו גירשה לגמרי וה״ה

אבל הכא בשעת נפילה אכתי לא

הויא אשת אישה עד שתיבעל ליבס

שרבי אליעזר מתיר לכל אדם חוץ מאותו האיש. משמע לאפילו בחיי אותו האיש מתירה לינשא והקשה רבינו שמואל אמאי לא חיישינן דלמא לא תקיים תנאה כדאמר לעיל במי שאחזו (דף עד.)

גבי הרי זה גיטיך על מנת שתתני לי מאתים זוו ולאחר לא תנשא עד שתתן א ועוד מביא ראיה רבינו ילחק מברייתא דלקמן (דף פד.) על שר"א מתיר לכל אדם חוץ מאותו האיש מנת שלא תיבעלי לאבא ולאביך אין וחכמים אוסרים מאי מעמא דר"א מידי דהוה חוששין שמא תיבעל להסב הא לאחר אכל תנאי דעלמא ורבנן כל תנאי דעלמא חוששין שתיבעל לו ° ותירץ הרב רבי לא שייר ליה בגם הכא שייר לה בגם ומתני' אלחנן דשאני גבי מאתים זוו דיש לחוש ראוקימנא בחוץ מאי מעמא דר"א א"ר ינאי פן תפסיד את אשר לה ולא תוכל משום זקן יאחד אמר קרא יויצאה מביתו ф לקיים תנאה וכן גבי שלא תיבעלי והלכה והיתה לאיש אחר אפילו לא התירה לאחר חיישינן שמא יבא עליה באונס אלא לאיש אחר הרי זו מגורשת (6) ורבנן אבל הכא על מנת שלא תינשאי ליכא , אמרי מעמא דר"א) האי איש לכל איש למיחש שישאנה בעל כרחה דנישואין אי אפשר בעל כרחה: אפידן לא ואיש יורבי יוחנן אמר מעמא דר"א מהכא נתגרשה אלא מאישה פסולה לכהונה. יואשה גרושה מאישה לא יקחו סיאפילו וא"ת והא ודאי דאיסור כהונה שאני לא נתגרשה אלא מאישה נפסלה מן הכהונה דהא אם לא נתגרשה אלא מאישה ולא אלמא הוי גימא ורבנן איסור כהונה שאני הותרה לשום אדם פשיטא דאפילו בעי רבי אבא בקידושין היאך תיבעי לר"א לר"א לא הוי גט כלל בעלמא ואם מת תיבעי לרבנן תיבעי לר"א עד כאן לא קאמר מותרת להתייבם ואע"פ שפסולה לכהונה וי"ל דהכי מייתי דכיון דאפילו רבי אליעזר הכא אלא משום דכתיבי קראי לא נתגרשה אלא מאישה פסולה אבל התם קנין מעליא בעינן או דלמא יויצאה לכהונה א"כ כי אמר חוץ מפלוני הוי והיתה תיבעי לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן גט גמור דאם לא הוי גט סברא הוא הכא אלא דבעינן כריתות וליכא אבל התם דבלה נתגרשה אלה מאישה אפילו קנין כל דהו או דלמא ויצאה והיתה לבתר ריח הגט לא הוי ולא היה אוסרה דאיבעיא ליה הדר פשמה בין לרבי אליעזר הכתוב לכהנים ג וא״ת לר״א דלא חשיב בין לרבנן ״בעינן ויצאה והיתה אמר אביי אם בעל מנת שיור ולתנא דמתני׳ דרבנן נמי מודו דלא הוי שיורא אמאי לא תמצא לומר איתא לדרבי אבא בא ראובן וקידשה חוץ משמעון ובא שמעון וְקידשה חוץ תנא ביבמות ברישא (דף ב.) ט"ז נשים פוטרות לרותיהן ולחשוב בהדייהו מראובן ומתו שניהם מתיבמת ללוי יואין אני אשת איש דפוטרת לרתה כגון שגירשה קורא בה אשת שני מתים מאי מעמא קידושי זה בעל מנת שלא תינשא לפלוני דראובן אהנו קידושי דשמעון לא אהנו ואלא ונשאה אחיו של פלוני ומת בלא בנים ד אשת שני מתים היכי משכחת לה כגון ומעל מנת שלא תנשא גרידא דמותרת שבא ראובן וקידשה חוץ משמעון ובא בזנות או לא תיבעלי גרידא שיכולה שמעון וקידשה סתם דקידושי ראובן אהנו להתקדש אין קשה דלא דמי לאחות אשה שאסורה גם בזנות ואינה יכולה למיסרא אעלמא וקידושי דשמעון אהנו להתקדש אבל מעל מנת שלא תינשא למיסרא אראובן בעי אביי אמר לה הרי את ושלא תיבעלי קשיא וי"ל דלא תני לה מותרת לכל אדם חוץ מראובן ושמעון וחזר משום דלא דמי לאחות אשה דהתם ואמר לה לראובן ושמעון מהו מי אמרינן בשעת נפילה הויא לה אחות אשה

הכח שייר בגיטא. כיון דאתני בהדה שלא לינשא לזה נמלא שלא התירה גט זה לכל אדם: אלא מאישה. דאמר לה הרי את מגורשת ממני ואי את מותרת לכל אדם וזהו ריח הגט שפוסל בכהונה ומדפוסל לכהונה אלמא גט הוא והכא דערייה לכל אדם חוץ מזה מותרת

לאחרים: איסור כהונה שאני. שריבה בהן הכתוב מלות יתירות: בקדושין היחך. התקדשי לי ליחסר לכל חדם חוץ מפלוני מהו: דכתיבי קרחי. כדאמרן לאיש אחר גרושה מאישה: ויצאה והיתה. אקיש הויה ליניאה וכיון דבגירושין הוי גט הכא נמי הוו קידושין ונחסרה לכל חוץ מחותו האיש: בעינן כריתות וליכא. דהא אגידא ביה לגביה דההוא גברא: הדר פשטה בין לר"א כו'. לר"א הוו קידושין לרבנן לא הוו קידושין: חם המלי לומר חיתה לדרבי הבה. אליבא דר״א דהוו קידושין אפילו הכי בא ראובן וקדשה לגבי כולי עלמא חוץ משמעון אחיו וכא שמעון וקדשה חוץ מראובן ומתו שניהם מתייבמת ללוי אחיהם: ואין אני קורא בה חשת שני מתים. לחוסרה ללוי מפני זיקת שני יבמין דתנן ביבמות (דף לא:) שלשה אחין ומת אחד מהם ועשה השני מאמר ביבמתו ומת חוללת ולא מתייבמת שנאמרש ומת אחד מהם יבמה יבא עליה מי שעליה זיקת יבס אחד ולא שעליה זיקת שני יבמין כגון זו שעדיין לא ילתה מזיקת יבומי המת הראשון דאין יבמה יולאה מזיקתה אלא בביאה ונתוספה עליה זיקה מחמת מאמרו של שני. והכא אשמועינן אביי אפילו איתא לדרבי אבא שקידושין כאלו הוו קידושין לגבי עלמא ונמצאו שניהם קידושין אין אני קורא בה אשת שני מתים מאי טעמא קדושי דראובן אהנו אבל קדושי שמעון לא י מהני מידי דכיון דאמר חוץ מראובן לא אסרה על שום אדם המותר שהרי אסורה ועומדת היא על הכל חוץ מרחובן: וחלח חשת שני מחים

היכי משכחת לה. בהאי עניינא

דרבי אבא כגון בא ראובן כו':

גליון הש"ם תום' ד"ה שר"א מתיר וכו' ותירץ הר"ר אלחנן. ע" קידושין דף ס ע"ב מד"ה אבל:

הנהות הב"ח (מ) גמ' ורבנן האי איש לכל ליש וחיש ורבנן אמרי טעמל דר"ל מהכל אשה כל"ל ונ"ב ע"ל בדף פג בתוס' בד"ה רבא:

מוסף תוספות

א. וכי תימא שאני התם אכתי. תוס׳ ב. משמע. תוס' הרח"ש. ג. [ורכנן סברי ד]אע"ג דלא הוי גט כלל אסרה הכתוב לכהן משום ריח , רבינו) . דפטורה צרתה. מוס' הרא"ש. ה. כי התירה לכל אלא שהטיל בה תנאי שאם תבעל לפלוני לא להוי גט, הלכך . כל כמה דלא נבעלה ליבו אין שם אשת איש עליה. י מום' הרא"ש. 1. דאז פקעי הרא״ש. מוס' ז צרחה. חומ' שם I דמדמי [בסמוך] קידושין לגירושין. מוס' הרא"ש. ט. [ד]צרת פוטרת צרתה. תוס׳ הלח״ש. '. ונפלה היא וצרתה לפני שמעון. מוס׳ הרח״ש. יא. דלא קרינא לגביה אשת המת. ולא חשיב ערוה במקום מצוה. תוס׳ יכמות שם, יב. [דקאמר] ואלא אשת ב׳ מתים היכי דאורייתא. תוס׳ יבמות לא ע"ב מדרבנו. יג. דמתניתיו בי מות במות] תוס' ינמות שס. יד. לרבי אליעזר תוס'

αb

ותעבור על תנאור ואפילו תחשבנה מאי כאילו היא אשת איש כיון שמטעם אשת איש אסורה ליבעל לו מ״מ לא מצי למיתני׳ דהא אם תיבעל לו נמצא שלא היתה אשת אחיו מעולם ולא דמי לאחות אשה הלכך לא פטרה ז ומיהו לא יתיישב אלא למאן דנפקא ליה (שם ג:) מאחות אשה ועוד קשה לרבינו ילחק ה דאכתי משכחת לה ₪ אף בלרת לרה כגון דקידשה אחד חוץ מראובן ושמעון אחיו ובא ראובן וקידשה חוץ משמעון אחיו דאהני קידושי דידיה למיסרא אקמא ומת ראובן בלא בנים ולו אשה אחרת' ויבם שמעון לרתה ולו אשה אחרת ומת בלא בנים ונפלו לפני לוי דלרת לרה פטורה מן החלילה ומן הייבום וי"ל כיון שנחסרה על יבס זה לפני קידושי אחיו משום אש לא לא חשיבא לגבי יבם אשת אח"א אבל אי אשת שני מחים דאורייתא כדמשמע בסמוך יב משכחת לה שש עשרה לרות ולרת לרה כגון שקידש ראובן חוך משמעון ולוי אחיו ובא שמעון וקידשה חוץ מלוי דאהני קידושי שמעון למיסרא אראובן ומתו ראובן ושמעון ויבם לוי לרת אשת שני מתים שאשת שני מתים לא נאסרה ללוי שלא אסרוה עליו ומת לוי ולו אשה אחרת ונפלו לפני יהודה דלרת יה [לרה] אשת שני מתים פטורה מן החלילה ויבום ומיהו איכא למימר בפלוגתא לא קמיירי דרבנן פליגי אדר"א בקידושין כמו בגירושין כדמסיק ויצאה והיתה ולדידהו לא משכחת אשת שני מתים ואפילו ללוי דמיירי בפלוגתא פ"ק דיבמות (דף ט.) לא מיירי אלא בפלוגתא דסבירא ליה לתנא "ג כוותיה חדע דלא תנא לוי חייבי לאוין ואע"ג דלר"ע לאו בני חלילה ויבום נינהו כחייבי כריתות אבל למאי דסלקא דעתיה דר׳ אבא דרבנן מודו ™ בקידושין הוי מצי למיתני ט״ז ובירושלמי דמכילחין פריך לה וליתני ט״ז ושים לר"א ומשני המם התורה אסרה עליו ברם הכא הוא אסרה עליו פירוש כל ט"ו נשים אסרה תורה ליבם והאיסור בא ממילא על ידי קידושין בלא שום תנאי אבל כאן אסרה על ידי תנאי שלו א"נ י"ל חמן החורה אסרתה ואין לה היתר להחייבם דאין איסור שלה תלוי בשום אדם אלא בתורה שאסרתה עליו אבל באשת איש האיסור תלוי במגרש שאם ירצה יתירנה ליבם קודם שימות אחיו המת שנשאה שיני: אלא אשת שני מתים היכי משכחת לה. הכל ™ משמע דאשת שני מתים דאורייתא וקשה מפ״ג דיבמות ™ (דף נא:) יג) ומפ״ק (דף י:) ושם מפורטיי): בגון שבא ראובן וקידשה חוץ משמעון ובא שמעון וקידשה בתם. מימה לרגינו יצחק כשגא שמעון וקידשה סתם אמאי לא פקע אישות דראובן 'מ"ש מהרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוני ונישאת לאחר ומת דפקע אישות ראשון ומותרת אה שנאסרה עליו יי ואין סברא לחלק משום דהתם הוי שיור מועט ופקע ויש לומר דהתם בגירושין כיון שהתחיל לנתקה ע"י שנישאת לאחר מנתקה לגמרי אבל הכם שבא לקדשה ע"י שנתקדשה לאחר לא נתקה: דרוך ואמר לה לראובן ושמעון. כל הך בעיא מיתוקמא שפיר אף כרבנן:

מאי דאסר שרא או דלמא מאי דאסר

שרא ומאי דשרא אסר יאם תמצא לומר

הכי גבי קירושן אם במינה בי קירושן אם במינה לא הוו קירושין: 10. [דןלאחר שנשאה המתיכול המגרש לחזור ולגרשה ולהתירה ליבם מוס׳ הלח"ש. 10. [מרקאמר] אלא אשתי ב" מתים בשום מקום לא הויא אלא מדרבנן. מוס׳ ינמות לא ע"כ ד״ה מדרכנן. יו. [שם] משמע דאשת ב" מתים בשום מקום לא הויא אלא מדרבנן. מוס׳ ינמות שם.